

Zašto Rim?

Od pradavnih vremena Rimsko je Crkva slavila svetkovinu velikih Apostola Petra i Pavla kao jednu svetkovinu na isti dan 29.06. Petar i Pavao susreli su se u Jeruzalemu barem dva puta; putevi obadvojice su se konačno ukrstili u Rimu. Zašto? Je li to moglo biti nešto više od pukog slučaja? Sadrži li to trajnu poruku?

29.06.2020.

**Homilija Svetog Oca na svetkovinu
Svetih Apostola Petra i Pavla**

Kako su postali braća

Od pradavnih vremena Rimsko je Crkva slavila svetkovinu velikih Apostola Petra i Pavla kao jednu svetkovinu na isti dan 29.06. Kroz svoju žrtvu i mučeništvo, postali su braća; zajedno su osnovali novi kršćanski Rim. Kao takvi oni se slave u himni Druge Večernje koja datira još od Paulinusa Akvilejskog ([c. 750-]806): "O Roma felix - sretni Rime, blagoslovljen slavnom krvlju dvojice prinčeva Apostola, obojen crveno njihovom krvlju, ti sjajiš sjajnije od svih divota svijeta, ne svojom zaslugom, već zaslugom svetaca koje si ubio, crtajući krv mačem."

Snaga ljubavi koja nadilazi mržnju i nasilje

Krv mučenika ne poziva na osvetu nego pomirenje. Nije prikazana kao optužba nego više kao "pravednije svjetlo", u riječima himne Prve

Večernje: prikazana je kao snaga ljubavi koja nadilazi mržnju i nasilje, tako utemeljivši novi grad, novu zajednicu. Kroz svoje mučeništvo oni - Petar i Pavao - sada pripadaju Rimu: kroz svoje mučeništvo, Petar je također postao građanin Rima zauvijek. Kroz svoje mučeništvo, kroz svoju vjeru i ljubav, oba Apostola pokazuju gdje leži istinska nada; oni su osnivači nove vrste grada koji mora biti konstantno iznova građen usred staroga grada koji je ugrožen oprečnim snagama ljudskoga grijeha i sebičnosti.

Uzajaman odnos zauvijek

Krepošću svoga mučeništva, Petar i Pavao su u uzajamnom odnosu zauvijek. Omiljena slika u kršćanskoj ikonografiji pokazuje zagrljaj dvojice Apostola na njihovom putu mučeništva. Možemo reći: njihovo mučeništvo je realizacija bratskog zagrljaja u najdubljem smislu. Oni su

umrli za jednog jedinog Krista i u njihovom svjedočanstvu za koje su dali svoje živote oni su jedno. U Novom Zavjetu možemo, tako reći, pratiti razvoj njihova zagrljaja, tu kreaciju jedinstva u svjedočanstvu i misiji. Sve počinje kad Pavao, tri godine nakon svoga obraćenja, ide u Jeruzalem "potražiti Kefu" (Gal 1: 18). Četrnaest godina kasnije išao je ponovno u Jeruzalem podastrijeti "uglednijima" Evanđelje koje je propovijedao da bi izbjegao rizik "uzaludnog trčanja" (Gal 2: 1f.). Na kraju toga susreta, Jakov, Kefa i Ivan rukuju se sa njime, potvrđujući tako zajedništvo koje ih povezuje u Evanđelju Isusa Krista (usp. Gal 2: 9). Smatram da je činjenica koju suradnici navode na kraju Prve Petrove Poslanice- Silvan i Marko - koji su također bili bliski suradnici sv. Pavla, prekrasan znak rasta toga unutarnjeg zagrljaja koji se razvijao usprkos različitosti njihovih naravi i zadataka. Zajedništvo jedne Crkve

jasno se očituje u zagrljaju velikih Apostola, u njihovoj kooperaciji.

Prenijeti Evandjelje u najudaljenije dijelove svijeta

Petar i Pavao susreli su se u Jeruzalemu barem dva puta; putevi obadvojice su se konačno ukrstili u Rimu. Zašto? Je li to moglo biti nešto više od pukog slučaja? Sadrži li to trajnu poruku? Pavao je došao u Rim kao zatvorenik, ali istovremeno kao rimski građanin koji je, upravo kao takav, nakon svog uhićenja u Jeruzalemu apelirao na Cara pred čiji sud je bio izveden. U svakom slučaju, Pavao je došao u Rim po svojoj slobodnoj volji. Kroz neke svoje najvažnije Poslanice on je već postao duhovno blizak s tim gradom: on je naslovio na crkvu u Rimu poslanice koje sumiraju njegovu proklamaciju i njegovu vjeru bolje nego išta drugo. U uvodnom pozdravu Poslanice on kaže da se o vjeri kršćana Rima priča

u cijelome svijetu te se smatra svugdje kao primjer (usp. Rim 1: 8). Onda piše: "A ne bih htio, braćo, da ne znate: često sam bio nakanio doći k vama – i sve odsad bio spriječen" (1: 13). Na kraju Poslanice vraća se toj temi sada pričajući o svojem projektu putovanja u Španjolsku. "Nadam se doista da ću vas na proputovanju posjetiti i da ćete me onamo otpraviti pošto mi se najprije bar donekle ispuni želja biti s vama." (15: 24). "A kada dođem k vama, doći ću, znam, s puninom blagoslova Kristova." (15: 29). Dvije su stvari koje postaju očite: za Pavla je Rim bio mjesto zaustavljanja na putu u Španjolsku, drugim riječima - prema njegovom poimanju svijeta - na putu prema ekstremnom rubu Zemlje. On smatra svoju misiju ispunjenjem zadaće koja mu je dana od Krista, da širi Evanđelje na kraj svijeta. Rim leži na njegovom putu.

Mjesto susreta jedne vjere

Dok je Pavao obično išao na mjesta gdje Evandjelje još nije bilo objavljeno, Rim je bio iznimka. Tamo je pronašao Crkvu o čijoj se vjeri pričalo po cijelome svijetu. Odlazak u Rim bio je dio univerzalnosti njegove misije kao glasnika svim ljudima. Put koji je vodio u Rim, a kojim je već išao u svojim mislima sa svojom Poslanicom, bio je integralni dio njegove dužnosti da prenese Evandjelje svim ljudima - da osnuje katoličku ili univerzalnu Crkvu. Za njega, put u Rim bio je izraz katoličanstva njegove misije. Rim je trebao pokazati vjeru vidljivom cijelome svijetu, trebao je biti mjesto susreta jedne vjere.

Ali zašto je Petar išao u Rim?

Novi Zavjet ne govori ništa o tome direktno. Ipak daje nam neke naznake. Evandjelje po Marku možemo smatrati odrazom propovjedi sv. Petra, fokusira se usko

na trenutak kada rimski satnik u svjetlu smrti Isusa Krista na križu, kaže: "Zaista, ovaj čovjek bijaše Sin Božji!" (15: 39). Putem Križa otkriven je misterij Isusa Krista. Pod Križem je rođena Crkva ljudi: satnik rimskog odreda odgovornog za njegovo smaknuće priznao je Krista kao Sina Božjeg.

Jedna, katolička: Crkva svih ljudi

Djela apostolska opisuju epizodu sa Kornelijem, satnikom italske čete, kao krucijalni trenutak za ulazak Evandjelja u poganski svijet. Po Božjoj zapovijedi, Kornelije je poslao nekoga da dovede Petra i Petar je, također slijedeći Božju zapovijed, otišao u satnikovu kuću gdje je propovijedao. Dok je govorio Duh Sveti je sišao nad lokalnu zajednicu koja se skupila i Petar je rekao: "Može li itko uskratiti vodu da se ne krste ovi koji su primili Duha Svetoga kao i mi?" (Dj 10: 47). Tako je na

Jeruzalemskom koncilu Petar postao zagovornik Crkve pogana koja nije imala potrebu za zakonom jer je Bog "vjerom očistio njihova srca" (Dj 15: 9). Naravno, u Poslanici Galaćanima Pavao kaže da je Bog ovlastio Petra za apostolsku misiju među obrezanima, dok je njega, Pavla, ovlastio za apostolsku misiju poganima (usp. Gal 2: 8). Taj zadatak je mogao biti na snazi samo dok je Petar ostao s dvanaesticom u Jeruzalemu u nadi da će cijeli Izrael pristati uz Krista. Daljnjim razvojem događaja, dvanaestorica su prepoznala da je došlo vrijeme i za njih da počnu sa objavom Evanđelja cijelome svijetu.

Petar, koji je udovoljavao Božjim zapovijedima, bio je prvi koji je otvorio vrata poganima, ostavljajući sada vodstvo kršćansko-židovske Crkve Jakovu apostolu kako bi se posvetio svojoj pravoj misiji: misiji

jedinstva jedne Božje Crkve koju čine Židovi i pogani.

Među karakteristikama Crkve, želja sv. Pavla da ide na mjesta Rima stavlja naglasak - kao što smo vidjeli - na riječ "katolički". Putovanje sv. Petra u Rim, kao predstavnika svjetovnih ljudi, dolazi posebno pod riječ "jedan": njegov zadatak bio je napraviti jedinstvo katolika, Crkve koju čine Židovi i pogani, Crkve svih ljudi. I to je Petrova konstantna misija: da osigura da se Crkva nikada ne identificira samo s jednom nacijom, jednom kulturom ili jednom državom nego je uvijek Crkva svih; da osigura ujedinjenje čovječanstva preko i iznad svake granice i da, usred podjela u ovome svijetu, pomirujućom snagom svoje ljubavi učini Božji mir prisutnim.

**Specifičan zadatak povjeren
Rimskoj crkvi**

Zahvaljujući tehnologiji koja je svugdje ista, zahvaljujući svjetskoj informacijskoj mreži i također zahvaljujući povezanosti zajedničkim interesima, u današnjem svijetu postoje novi oblici jedinstva; ipak oni uzrokuju nove nesuglasice i daju nove zamahe starima. Usred takvog vanjskog jedinstva, baziranog na materijalnim stvarima, naša potreba za unutarnjim jedinstvom koja dolazi od Božjeg mira još je veća - jedinstvo svih onih koji su postali braća i sestre kroz Isusa Krista. To je Petrova stalna misija i također specifičan zadatak povjeren Rimskoj Crkvi.

Pastir koji stavlja na svoja ramena izgubljenu ovcu

Draga braćo u Episkopatu, želio bih se sada obratiti vama koji ste došli u Rim da primite palij kao simbol vašeg dostojanstva i odgovornosti kao Nadbiskupa u Crkvi Isusa Krista.

Palij koji je protkan ovčjom vunom Rimski Biskup blagoslivlja svake godine na svetkovinu Petrove stolice, postavljajući ga vama na ramena kao što je to prije bilo, tako da može postati simbolom Kristova stada kojeg vodite. Kada postavimo palij na naša ramena, naša nas gesta podsjeća na pastira koji stavlja na svoja ramena izgublenu ovcu koja ne može sama naći svoj put kući i vraća je natrag u stado. Crkveni Oci vidjeli su tu malu izgublenu ovcu kao sliku čovječanstva, cijele ljudske prirode koja luta i ne može više naći svoj put kući. Pastir koji ju vraća kući može biti jedino Logos, vječna Božja riječ. U utjelovljenju on je uzeo sve nas - ljudske "ovce" na svoja ramena. On, vječna Riječ, istinski Pastir čovječanstva; u svojoj ljudskosti on nosi svakoga od nas na svojim ramenima.

Na putu Križa on nas je odveo doma, on nas vodi doma. Ali on također želi

imati ljude da ga "nose" sa sobom. Biti svećenik Kristove Crkve znaci sudjelovati u ovom zadatku koji se simbolizira pomoću palija. Kada ga nosimo, on nas pita "Da li mi i ti pomažeš i nosiš mi one koji mi pripadaju? Da li ih vraćaš meni, Isusu Kristu?". I tada se sjećamo događaja slanja Petra od Uskrsloga. Uskrsli Krist neraskidivo povezuje red: "Čuvaj ovce moje" s pitanjem: "Voliš li me, voliš li me više nego ovi?". Svaki puta kada stavimo palij, kao svećenik Kristova stada moramo čuti to pitanje: "Voliš li me?", i preispitati sebe u vezi ljubavi koju On očekuje od svećenika.

Simbol poziva na ljubav za svakoga

Iako je palij postao simbolom naše ljubavi za Krista Dobroga pastira i naše ljubavi skupa s njegovom - postao je simbolom poziva da volimo ljude kao što ih on voli, zajedno s njim; one koji traže, one koji imaju

pitanja, one koji su sigurni u sebe i ponizni, jednostavni i veliki; on postaje simbolom poziva na ljubav za sve njih Kristovom snagom i Kristovim pogledom, tako da ga svi mogu pronaći i u njemu pronaći sebe. U svakom slučaju, palij, koju si primio "sa" groba Svetoga Petra ima i drugo značenje, neodvojivo povezano s prvim. Da bi se to razumjelo, neke riječi iz Prvoga Pisma sv. Petra mogu nam biti od pomoći. U svojoj opomeni svećenicima da ispravno čuvaju stado on - Sveti Petar - opisuje sebe kao synpresbyteros - sustarješinu (5: 1). Ova formula sadrži implicitnu potvrdu principa Apostolskog slijeda: svećenici koji nasljeđuju jedan drugoga svećenici su poput njega, oni su zajedno s njim, oni pripadaju zajedničkoj svećeničkoj službi svećenika Crkve Isusa Krista, a svećenička služba se nastavlja u njima. Ali ta riječ "sustarješina" ima još dva značenja. Ona također

izražava realnost koju danas definiramo riječju "kolegijalnost" biskupa.

Nitko nije svećenik za sebe

Mi smo svi sustrarješine - svećenici. Nitko nije svećenik za sebe. Mi smo u slijedu Apostola također zahvaljujući tome što smo u zajednici kao kolege, zajednici koja ima svoj kontinuitet u kolegiju apostola. "Naša" zajednica svećenika je dio same svećeničke biti, jer stado je jedno jedino, jedna Crkva Isusa Krista. I konačno, ova riječ "sustraješina" odnosi se na zajedništvo s Petrom i njegovim nasljednicima kao garancija jedinstva. Tako nam palij govori o katoličanstvu Crkve, o univerzalnoj zajednici svećenika i stada i upućuje nas na apostolat: zajednicu sa vjerom Apostola na kojoj je osnovana Crkva. Govori nam o jednoj, katoličkoj i apostolskoj Crkvi, i prirodno,

povezuje nas s Kristom, govori nam upravo o tome da je Crkva sveta i da je naš rad služba njezine svetosti.

Pozvan da poganima bude službenik Kristov

Na kraju, to me vraća ponovno na sv. Pavla i njegovu misiju. On je izrazio značenje svoje misije kao i najdublji razlog svoje želje da ide u Rim u poglavlju 15 Poslanice Rimljanima u izvanredno lijepoj rečenici. On zna da je pozvan "da bude bogoslužnik Krista Isusa među poganima, svećenik evanđelja Božjega te prinos pogana postane ugodan, posvećen Duhom Svetim" (15: 16). U ovome retku Pavao koristi riječ "hierourgein" - služiti kao svećenik - zajedno sa "leitourgos" – liturgija - on govori o kozmičkoj liturgiji u kojoj ljudska riječ mora postati obožavanje Boga, žrtvovanje u Duhu Svetom. Kada svijet u svim svojim dijelovima postane Božja liturgija, kada, u svojoj

realnosti, postane obožavanje, tada će postići svoj cilj i biti siguran. To je ultimativni cilj misije sv. Pavla kao i naše vlastite misije. Gospodin nas zove na tu službu. Molimo se u ovo vrijeme da nam on može pomoći da ju obavljamo kako treba, da budemo pravi liturgisti Isusa Krista.

**SVETA MISA POVODOM
POLAGANJA PALIJA
NADBISKUPIMA METROPOLITIMA
Vatikanska Bazilika, 20.lipnja 2008.**

.....

pdf | document generated
automatically from [https://opusdei.org/
hr-hr/article/zasto-rim/](https://opusdei.org/hr-hr/article/zasto-rim/) (31.03.2026.)